

04.08.2020

5 AĞUSTOS 2019'DAN BUGÜNE JAMMU-KEŞMİR'DE İNSAN HAKLARININ DURUMU

Hindistan Parlamentosu, geçtiğimiz yıl bugün, yani 5 Ağustos 2019 tarihinde, Müslüman çoğunluklu tek eyalet olan Cammu-Keşmir'in Anayasanın 370. Maddesinde düzenlenen özel statüsünü kaldırdı. Keşmir Vadisi'nde nüfusun yüzde 95'i, Cammu bölgesinde ise yüzde 30'unu Müslümanlar oluşturmaktadır. Bu bölgelerde mülk edinme kısıtlamasının kaldırılması, demografik yapının değiştirilmesine kapı aralamıştır. Keza, bölgenin eyalet statüsünün sonlandırılması, siyasi açıdan temsilini ortadan kaldırırken, bölgenin kuruluşundan itibaren sahip olduğu anayasal özerkliğine son vermektedir.

Birleşmiş Milletler, 1950'lerden bu yana bölgenin statüsünün referandumla belirlenmesinden yana kararlar aldı. Kuruluşundan itibaren sahip olduğu özel durumu yok sayan, Pakistan'la Hindistan arasında üç defa savaşa sebep olan Cammu-Keşmir'e bu yeni statünün dayatılması için, Hindistan ordusu bölgeye yüzbinlerce asker yığdı. Bölgesel siyasi liderleri gözaltına aldı, seyahat ve haberleşme hürriyetlerini kısıtladı; internet erişimini engelledi.

Hint ordusu barışçıl protesto gösterilerine karşı aşırı şiddet uyguladı; özellikle "saçmal" silah kullanımı çok sayıda insanın kör olmasına yol açtı. Hint güçlerinin keyfi olarak insanları öldürmeleri, sistematik tecavüzler, zorla kaybetmeler, insanların ailelerinden bile haber almalarını zorlaştıran uzun süreli sokağa çıkma yasakları, çalışma, sağlık ve eğitim hayatında büyük aksamlar meydana getirdi.

Hint güçlerinin hak ihlalleri cezasızlık politikasıyla ödüllendirildi. Hindistan hükümeti bir yıl sonra hala yaşama hakkı, haberleşme, seyahat, ifade, din ve vicdan hürriyeti, örgütlenme, barışçı gösteri ve demokratik siyasi temsil haklarını ihlal etmeye devam ediyor.

Cammu-Keşmir'in anayasal statüsünün değiştirilmesi ve buna eşlik eden sistematik ve kitlesel hak ihlalleri, bölge barışına büyük tehdit oluştururken, insan haklarının görünümünü de kabul edilemez boyutlara taşımıştır. Süregelen hak ihlallerinin Keşmir meselesinin barışçı çözümüne katkı yapmadığını, bölgede yaşayan insanların haklarını ve ilgili BM kararlarını yok saydığını, sistematik hak ihlallerini kalıcılaştırdığını hatırlatıyor ve bu uygulamalara son verilmesi için tüm hak savunucularının çabalarına yoğunluk kazandırmaları çağrısında bulunuyoruz.

Hakan ÇAVUŞOĞLU
Bursa Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı